

A. M. GORKILLE

Hyvä Aleksei Maksimovitsh! Mitä Te oikeastaan teette?—kerrassaan kamalaa, toden totta!

Eilen luin „Retshistä” vastauksenne „parkuun” Dostojevskin puolesta¹³⁴ ja olin valmis iloitsemaan, mutta tänään tuli likvidaattorien lehti ja siinä painetussa kirjoituksessanne oli kappale, jota ei ollut „Retshissä”.

Kyseinen kappale on seuraava:

„Mutta ’jumalanetsintä’ pitäisi *toistaiseksi*” (vainko toistaiseksi?) „lykätä,— se on hyödytöntä puuhaa: on turha etsiä sieltä, mistä ei kuulu. Kylvämättä ei niitetä. Teillä ei ole jumalaa, te ette ole vielä” (vielä!) „sitä luoneet. Jumalia ei etsitä, *niitä luodaan*; elämää ei keksitä, vaan luodaan”.

Siis te olette „jumalanetsintää” vastaan vain „toistaiseksi”!! Siis te vastustatte jumalanetsintää *ainoastaan* korvataksenne sen jumalanrakentamisella!!

No, eikö olekin kamalaa, että Teiltä pääsee tällaista?

Jumalanetsintä eroaa jumalanrakentamisesta eli jumalanteosta eli jumalanluomisesta j.n.e. yhtä vähän kuin keltainen piru sinisestä. Kun puhutaan jumalanetsinnästä eikä tarkoituksena ole esiintyä *kaikenlaisia* piruja ja jumalia vastaan, kaikenlaista aatteellista ruumiinhäpäisyä vastaan (kaikenlainen jumalointi on ruumiinhäpäisyä, yhdentekevää vaikka kysymys olisi puhtaimmasta ja ihanteellisimmastakin, ei etsittävästä, vaan rakennettavasta jumalasta), vaan tarkoituksena on pitää parempana sinistä kuin keltaista pirua, niin se on sata kertaa pahempaa kuin olla yleensä puhumatta.

Kaikkein vapaimmissa maissa, sellaisissa, joissa on *aivan* sopimatonta vedota „demokratiaan, kansaan, yhteiskuntapiireihin ja tieteeseen”, — sellaisissa maissa

(Amerikka, Sveitsi j.n.e.) kansaa ja työläisiä tylsytetään erikoisen uutterasti juuri puhtoisin, henkisen, rakennettavan jumalan ajatuksella. Juuri siksi, että jokainen uskonnollinen idea, jokainen ajatus millaisesta tahansa jumalasta, kaikenlainen keimailukin jumala-ajatuksella on sanoin kuvaamatonta siivottomuutta, johon *demokraattinen* porvaristo suhtautuu erittäin suvaitsevaisesti (usein jopa suosiollisestikin),— juuri siksi se on vaarallisinta siivottomuutta ja likaisinta „saastaa”. Miljoonat *fyysiset* synnit, konnuudet, väkivaltaisuuudet ja tartunnat ovat helpommin joukon havaittavissa ja sen vuoksi vähemmän vaarallisia kuin *hieno*, henkinen, mitä koreimpiin „aatteellisiin” hepe-neisiin puettu jumala-ajatus. Tyttöjä turmeleva katolinen pappi (josta juuri sattumoisin luin eräästä saksalaisesta lehdestä) on *paljon vähemmän* vaarallinen nimenomaan „demokratialle” kuin pappi ilman kaapua, pappi ilman karkeaa uskontoa, aatteellinen ja demokraattinen pappi, joka saarnaa jumalan luomista ja rakentamista. Sillä ensin mainittu voidaan *helposti* paljastaa, tuomita ja karkottaa,— mutta jälkimmäistä *ei voida* niin vain ajaa tiehensä, hänet on 1.000 kertaa vaikeampi paljastaa, eikä yksikään „hauras ja hempeämielisen huokuva” poroporvari suostu häntä „tuomitsemaan”.

Ja Te, tietäen *poroporvarin* (venäläisen: miksi venäläisen? entä onko italialainen sen parempi??) sielun „haurauden ja hempeämielisen huovuvaisuuden” hämmennätte tätä sielua myrkyllä, kaikkein makoisimmalla ja sokeroiduimmalla, kaikenlaisiin väripapereihin kätke-tyllä!!

Todella kamalaa.

„Riittää jo itsensä syljeskelyä, mikä meillä korvaa itse-kritiikin”.

Eikö sitten jumalanrakentaminen ole laadultaan *pahinta* itsensä syljeskelyä?? Jokainen *jumalanrakentamista* harjoittava tai sellaista vain mahdollisenakin pitävä ihminen *sylkee itseään* pahimmalla tavalla harjoittamalla „tekojen” asemesta *nimenomaan* itsetarkkailua, itseihailua, sitä paitsi tuollainen ihminen „tarkkailee” oman „minänsä” likaisimpia, tylsimpiä ja orjamaisimpia piirteitä tai pikku-piirteitä, joita jumalanrakentelu jumaloi.

Jos asia otetaan yhteiskunnalliselta eikä yksilölliseltä kannalta, niin *kaikenlainen* jumalanrakentaminen on

nimenomaan tylsän poroporvariston, hempeämielisten pikkuporvareiden *ihastelevaa itsetarkkailua*, „epätoivoisten ja väsyneiden” filisterien ja pikkuporvareiden haaveellista „itsensä syljeskelyä” (kuten suvaitsette aivan oikein sanoa *sielusta* — ei vain olisi pitänyt puhua „venäläisestä”, vaan *poroporvarillisesta*, sillä niin juutalainen ja italialainen kuin englantilainenkin ovat *kaikki yhtä maata*, kapitautinen poroporvarillisuus on kaikkialla yhtä iljettävää, ja aatteellista ruumiinhäpäisyä harjoittava „demokraattinen poroporvarillisuus” on kaksin kerroin iljettävää).

Tutkiessani artikkelianne ja *yrittäessäni päästä perille*, mistä tämä *kirjoitusvirhe* saattoi juontua, jouduin ihmeisiini. Mitä se on? Onko se jäännöstä „Tunnustuksesta”, jota *Te itsekään* ette hyväksyneet?? Sen jälkikäikujako??

Tai muuta — esimerkiksi, epäonnistunut yritys *taipua yleisdemokraattiselle* näkökannalle *proletaarisen* asemesta? Ehkä halusitte keskustellaksenne „ylipäänsä demokratian” kanssa söpöttää (anteeksi sanonta) kuten söpötetään puhuttaessa lasten kanssa? ehkä halusitte „selittääksenne kansanomaisesti” asiaa *poroporvareille* hetkeksi olettaa hyväksyväne *sen tai heidän*, poroporvareiden, ennakkoluulot??

Mutta sehän on kaikin puolin ajatellen ja kaikissa suhteissa *väärä ote!*

Kirjoitin edellä, että *demokraattisissa* maissa olisi *aivan* sopimatonta, että proletaarinen kirjailija vetoaisi „demokratiaan, kansaan, kansalaispiireihin ja tieteeseen”. Entä meillä Venäjällä?? Sellainen vetoaminen *ei ole aivan* sopivaa, sillä sekin mairittelee jollain tavoin poroporvareiden ennakkoluuloja. Jonkinlaisen hämäryyteen asti yleisluontoisen vetoamuksen allekirjoittaa meillä *molemmin käsin* jopa „Russkaja Myslin” Izgojevkin¹³⁵. Miksi siis ottaa sellaisia tunnuksia, jotka *Te kylläkin* oivallisesti erotatte izgojevilaisuudesta, *mutta joita lukija* ei kykene erottamaan?? Miksi heittää lukijan silmille demokraattinen harso sen sijaan että *selvästi* erotettaisiin *poroporvarit* (hauraat, hempeämielisen huojuvat, väsyneet, epätoivoiset, itseäntarkkailevat, jumalaatarkkailevat, jumalaarakentavat, jumalaasuosivat, itseäänsylkevät, *tolkuttoman anarkistiset* — mainio sana! ynnä muut ynnä muut) — ja *proletaarit* (jotka osaavat olla reippaita

muutenkin kuin sanoissa, osaavat erottaa *porvariston* „tieteen ja kansalaispiirit” omastaan, porvarillisen demokration proletaarisesta)?

Miksi menettelette siten?

Harmittaa hitosti.

Teidän V. I.

P. S. Lähetimme romaanin kirjattuna ristisiteenä. Oletko saanut?

P. P. S. *Hoitakaa* todella vakavasti *terveyttänne* voidaksenne matkustaa talvella *vilustumatta* (talvella on vaarallista).

Teidän V. Uljanov

Kirjoitettu marraskuun puolivälissä 1913

*Lähetetty Krakowista
Caprin saarelle (Italia)*

Julkaistu ensi kerran v. 1924

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*